

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

2. Огуй О. Д. Лексикологія німецької мови. *Lexikologie der deutschen Sprache* : Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 416 с.
3. Методологічні проблеми сучасного перекладу / Матеріали VIII Міжнародної науково-методичної конференції (23-25 січня 2009 року). – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 145 с.
4. Кобякова І. К. Концептуалізація та категоризація гумору / І. К. Кобякова // Вісник Сумського державного університету. Серія Філологічні науки. – 2006. – №11(95), Т.1. – С. 35-39.

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З МАРКЕРАМИ МІРИ ТА КІЛЬКОСТІ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Малишевська А. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник — ст. викладач Чепелюк А. Д.

Багатство мови це в першу чергу багатство її фразеології, тобто прислів'їв, приказок, крилатих висловів, влучних словосполучень. Часто за такими словами та словосполученнями стоять історичні епохи – події, уявлення та вірування минулих поколінь, факти з далекого минулого.

Вивченням фразеологічних одиниць займалося багато вітчизняних вчених-мовознавців, серед яких Я. Баран, В. Гаврись, А. Райхштейн, І. Чернишова, та багато інших.

З давніх часів числам приписували прихований сенс і можливість впливу на все навколишнє, з їх допомогою намагалися описати навколишній світ і місце людини в ньому. Числа вважалися невід'ємними характеристиками всіх істот і предметів. Будучи у складі фразеологічної одиниці, числівникові одиниці переосмислюються і часто утворюють цілісне фразеологічне значення. Якщо в звичайному вживанні числівник вказує в основному на кількість або порядок, то у складі фразеологічної одиниці числівник, володіючи образністю і емоційністю, виконує іншу функцію.

Семантика числа у фразеологічних одиницях сучасної німецької мови близька до універсальї семантики числа. За Е. Т. Беллом число 1 – це число Бога, Єдиного [1]. Воно символізує Батька, Творця,

першооснову всіх речей і явищ у світі. Проте у деяких німецьких фразеологізмах число 1 має інше значення: „ein Mann ist kein Mann“ — «один у полі не воїн»; „das geht in einem hin“ — «однаково що так, що с'як»; „einer ist keiner“ — «один у полі не воїн» [3].

За Е. Т. Беллом число 2 – це число жінки та зла. За Корнеліусом Агріппа двійка – число антитеза, воно стоїть за рівновагу й контраст і підтримує рівновагу, змішуючи позитивні та негативні властивості: „dazu gehören zwei“ — «тут необхідна (взаємна) згода»; „sich zwischen zwei Bänke niedersetzen“ — «сісти між двома стільцями».

Е. Т. Белл стверджує, що трійка це число творення, повноти. Це число символізує силу. За Корнеліусом Агріппа число 3 означає нестійкість і символізується трикутником, яким представлено минуле, теперішнє і майбутнє [2]. Розглянемо фразеологічні одиниці „er brachte keine drei Worte“ — «він не міг і трьох слів зв'язати»; „verrückt und drei ist neun!“ — «дурному свого розуму не вставиш».

Число 4, за визначенням Корнеліуса Агріппа, означає стійкість і міцність. Його надійність представлена квадратом космосу, порами року і елементами «вогонь», «земля», «повітря», «вода». Прикладом такого значення можуть бути наступні фразеологічні одиниці: „nach allen vier Straßen der Welt“ — «на всі чотири сторони»; „nach allen vier Winden“ — «на всі боки»; „es haben nun die vier Winde“ — «шукай вітру в полі».

За Е. Т. Беллом число 6 – число досконалості. Досконале число – це таке число, що дорівнює сумі всіх своїх цілих дільників (крім самого себе). За Корнеліусом число 6 – символ надійності. Воно знаходиться в гармонії з природою: „die sechste Kolonne“ — «шоста колона»; „einen sechsten Sinn haben für etwas“ — «володіти шостим чуттям»; „durch sechs Bretter sehen“ — «бачити усе наскрізь».

Число 7 – щасливе число. Це число, як і число 3, отримало значення «все». За Корнеліусом 7 символізує таємницю, а також вчення і знання як шлях дослідження невідомого і невидимого: „wie mit sieben Siegeln verschlossen“ — «міцно замкнений»; „in sieben Sprachen schweigen“ — «як води в рот набрати».

Число 8 за Корнеліусом означає надійність, доведену до досконалості, оскільки представлено подвійним квадратом: „eine Achte bauen“ «зробити вісімку (на велосипеді)»; „ohne acht“ — «неуважно, недбало»; „sich in Acht nehmen“ — «бути обережним».

І за Корнеліусом Агріппа, і за Е. Т. Беллом число 9 є числом досконалості, повноти, містить у собі подвоєну силу трійки. Це число

– символ загального успіху. В німецькій мові фразеологічні одиниці: „*alle neune!*“ — «усе! готово!»; „*acht, du grüne Neune!*“ — «ось тобі так!» означають повну досконалість.

Отже, коло значень чисел у фразеологічних одиницях сучасної німецької мови тісно прилягає до універсальної семантики числа. Натуральний ряд чисел від 0 до 9 є базисом коду чисел, який містить глобальну інформацію про всі числа.

Незважаючи на співвідношення фразеологізмів з різними частинами мови, варто зазначити, що важливим є зв'язок фразеологічних одиниць з історією їх виникнення, введенням у вжиток та їх розповсюдженням. Адже мова і народ – неподільні речі, а щоб знати мову – треба знати і її історію.

1. Белл Э. Т. Творцы математики: Предшественники современной математики / Бэлл Э. Т. – М.: Книга по Требованию, 2012. – 253 с.
2. Кудрявцев О. Ф. Агриппа Неттесгеймский // Новая философская энциклопедия / Ин-т философии РАН; Нац. обществ.-науч. фонд; Предс. научно-ред. совета В. С. Стёпин, заместители предс.: А. А. Гусейнов, Г. Ю. Семигин, уч. секр. А. П. Огурцов. — 2-е изд., испр. и допол. — М.: Мысль, 2010. – 893 с.
3. Денисенко С. Н. Словник-довідник з фразеологічної деривації на основі існуючої фразеології німецької мови з перекладом прикладів на українську та російську мови. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 288 с.
4. Швачко С. О. Лінгвістичний статус числівника сучасної англійської мови. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного університету. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. – Київ: КНЛУ, 2002. – Вин. №6. – С.349-356.
5. Швачко С. А. Семантические модификации английских количественных единиц /С. А. Швачко, И. К. Кобякова// Новые парадигмы и новые решения в современной лингвистике. - Кемерово, 2013. - С.31.